

WSTĘP

Artykuły składające się na niniejszy numer „Kwartalnika” są odzwierciedleniem multidyscyplinarnych zainteresowań pracowników naukowych i doktorantów Kolegium Ekonomiczno-Społecznego SGH. Są wśród nich teksty mieszczące się w zakresie politologii, w tym nauki o państwie i nauki o współczesnych stosunkach międzynarodowych oraz ekonomii instytucjonalnej i międzynarodowej. Odnoszą się do złożonych uwarunkowań wewnętrznych i międzynarodowych wpływających na funkcjonowanie współczesnych państw i ich organów. Myślą przewodnią Autorów było przeświadczenie, iż pora dokonać redefinicji ideologicznych konstatacji wyrażanych w licznych neoliberalnych opracowaniach sugerujących malejącą rolę państwa jako podmiotu porządkującego relacje wewnętrzne i międzynarodowe w integrującym i globalizującym się świecie. U podstaw tych konstatacji tkwiło prymitywne doktrynalnie przeświadczenie o jedynie pozytywnych skutkach ekonomicznych, społecznych i politycznych obu tych procesów. W dogmatycznych, neoliberalnych opracowaniach państwo traktowane było jako bariera i hamulec dla racjonalnych oraz jedynie efektywnych mechanizmów rynkowych, szczególnie rynku globalnego. Procesom deregulacji, deetatyzacji i prywatyzacji opartej na naiwnej wierze we wspomniany dogmat w warunkach dobrej koniunktury gospodarczej przeciwstawiali się nieliczni badacze. Starali się nie traktować samej istoty państwa oraz jego zadań w sposób ahistoryczny i statyczny. Państwa w rzeczywistości funkcjonują w zmiennym i niestabilnym otoczeniu międzynarodowym, jak również charakteryzują się dużą dynamiką wewnętrzną, spowodowaną przykładowo w Europie Środkowej i Wschodniej przeprowadzoną transformacją systemową.

Wymagającym w tym kontekście zjawiskiem był kryzys finansowy i gospodarczy 2007+, który w praktyce pokazał, że współczesne państwa mogą z powodzeniem przystosowywać się i modernizować w ramach szeroko rozumianej „zmiany”, często wymuszanej zjawiskami kryzysowymi. Problematyce tej poświęcone są artykuły zawarte w pierwszej części niniejszego numeru. Pracownicy Katedry Administracji Publicznej Kolegium podjęli rozważania o istocie współczesnego państwa, a także o procesach modernizacji, rozumianej jako ewolucja mająca na celu unowocześnienie poszczególnych organów państwa i przystosowanie ich do aktualnych wyzwań narodowych, regionalnych i globalnych. Analizie poddano najważniejsze instytucje demokracji przedstawicielskiej – organ głowy państwa, parlamenty oraz organy samorządu terytorialnego. Istotnym elementem są także zagadnienia dotyczące

aktywności międzynarodowej państwa na poziomie regionalnym i globalnym, ze szczególnym uwzględnieniem Unii Europejskiej.

Druga część „Kwartalnika” zawiera artykuły doktorantów Kolegium Ekonomiczno-Społecznego. Poruszana jest w nich problematyka stosunków międzynarodowych, np. współpracy na różnych szczeblach w regionie Morza Bałtyckiego oraz kwestia mocarstwowości z perspektywy współczesnej Francji, jak również wybrane zagadnienia społeczno-ekonomiczne. Na uwagę zasługuje aktualność poruszanej problematyki oraz umiejętność wykorzystania literatury obcojęzycznej i „poruszania się” w niej. Dopełnieniem i samodzielną wartością dodaną aktualnego numeru jest recenzja interesującej monografii naukowej.

Mam nadzieję, że zawartość merytoryczna numeru zachęcać będzie do lektury i inspirować do samodzielnych poszukiwań naukowych oraz badań. Być może skłoni naszych Czytelników do refleksji i krytycznej weryfikacji ideologicznych i często populistycznych poglądów na temat istoty i znaczenia współczesnej instytucji państwa.

Izabela Zawislińska